

Noul Cod fiscal

În Monitorul Oficial nr. 688/10.09.2015 a fost publicată Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, care va intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2016.

Printre cele mai importante modificări legislative aduse de noul Cod fiscal menționăm:

TITLUL I – Dispoziții Generale

- Introducerea principiului predictibilității impunerii, conform căruia nu pot interveni modificări în stabilirea impozitelor, taxelor și contribuțiilor obligatorii pe o perioadă de cel puțin un an de la data intrării lor în vigoare;
- Introducerea de noi definiții pentru o serie de termeni comuni cum ar fi: centrul intereselor vitale, locul conducerii efective, stock option plan, principiul valorii de piață, metoda scutirii etc.; totodată, sunt amendate/suplimentate definiții precum: părți afiliate, redevențe, titluri de valoare, dividende etc.;
- Introducerea de completări cu privire la metodele de stabilire a valorii de piață a tranzacțiilor, prin includerea metodei marjei nete și a metodei împărțirii profitului;
- Introducerea de reglementări conform cărora, la definirea sediului permanent, se vor avea în vedere comentariile de la art. 5 „Sediul permanent” din modelul convenției de evitare a dublei impuneri al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică;
- Introducerea de clarificări cu privire la situațiile în care autoritățile fiscale pot să nu ia în considerare o tranzacție care nu are scop economic, inclusiv pentru tranzacții transfrontaliere, respectiv obligația organului fiscal de a indica în decizia de impunere, elementele relevante și mijloacele de probă avute în vedere.

TITLUL II – Impozitul pe profit

- Introducerea de reglementări cu privire la posibilitatea de corectare a erorilor în anul în care are loc înregistrarea în contabilitate a veniturilor și a cheltuielilor;
- Introducerea unei noi clase de active pentru care se aplică scutirea de impozit a profitului reinvestit, respectiv clasa 2.2.9 în cadrul căreia regăsim active precum: calculatoare electronice și echipamente periferice, mașini și aparate de casă, control și de facturat, programe informatice etc.;
- Dividendele primite de la o persoană juridică română vor fi tratate ca venituri neimpozabile, eliminându-se condiția potrivit căreia persoana juridică care primește dividendele trebuie să dețină, la data înregistrării acestora, pe o perioadă neîntreruptă de 1 an, minimum 10% din capitalul social al persoanei juridice care distribuie dividendele;
- Introducerea de noi elemente în categoria veniturilor neimpozabile, printre care despăgubirile primite în baza hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, sumele primite ca urmare a restituirii cotei-părți din aporturile acționarilor/asociaților, cu ocazia reducerii capitalului social, etc.;
- Eliminarea exemplelor cu privire la cheltuielile deductibile din vechea reglementare (e.g. cheltuielile de transport, cheltuielile de reclamă și publicitate, etc.), cheltuieli deductibile fiind considerate toate cheltuielile efectuate în scopul desfășurării activității economice;

- Modificarea modului de calcul privind cheltuielile de protocol, respectiv aplicarea unei cote de 2% asupra profitului contabil, fără a mai fi necesară ajustarea acestuia cu veniturile neimpozabile și cheltuielile aferente acestora;
- Creșterea cotei de deductibilitate a cheltuielilor sociale de la 2% la 5%;
- În cazul cheltuielilor aferente vehiculelor rutiere motorizate (cu o masă totală maximă autorizată de maxim 3.500 kg și cu cel mult 9 scaune) care fac obiectul unui contract de leasing, cheltuieli ce reprezintă diferențe de curs valutar, limita de 50% se aplică asupra diferenței nefavorabile (pierderii) dintre veniturile din diferențe de curs valutar/veniturile financiare și cheltuielile din diferențe de curs valutar/financiare, și nu asupra cheltuielilor înregistrate;
- Introducerea de noi condiții pentru ca, cheltuielile privind bunurile de natura stocurilor sau a mijloacelor fixe amortizabile constatate lipsă din gestiune ori degradate, neimputabile, să fie considerate drept cheltuieli deductibile (au fost degradate calitativ și se face dovada distrugerii, au fost încheiate contracte de asigurare, etc.);
- Eliminarea limitelor cu privire la cheltuielile efectuate în numele unui angajat, la schemele de pensii facultative, precum și cele referitoare la primele de asigurare voluntară de sănătate, urmând a fi taxate la nivelul angajatului dacă se depășește plafonul de 400 de euro/an/angajat pentru fiecare tip;
- Pierderile înregistrate la scoaterea din evidență a creanțelor sunt deductibile în cazul în care au fost încheiate contracte de asigurare pentru acele sume;
- Majorarea limitei de 0,3% din cifra de afaceri până la 0,5% din cifra de afaceri în cazul creditului fiscal pentru cheltuieli cu sponsorizarea/mecenat;
- Modificarea modului de calcul cu privire la rezerva legală, respectiv aceasta este deductibilă în limita unei cote de 5% aplicate asupra profitului contabil, fără a mai fi necesară ajustarea acestuia cu veniturile neimpozabile și cheltuielile aferente acestora;
- În cazul în care nivelul capitalului social subscris și vărsat sau al patrimoniului a fost diminuat, partea din rezerva legală corespunzătoare diminuării, care a fost anterior dedusă, reprezintă element similar veniturilor;
- Introducerea unor condiții astfel încât ajustările pentru deprecierea mijloacelor fixe amortizabile să fie considerate cheltuieli deductibile (i.e. sunt distruse ca urmare a unor calamități naturale sau altor cazuri de forță majoră, au fost încheiate contracte de asigurare);
- Introducerea unor modificări cu privire la determinarea gradului de îndatorare utilizat în vederea deducerii cheltuielilor cu dobânzile și diferențelor de curs valutar, în sensul includerii în calcul și a împrumuturilor pentru care nu s-a prevăzut plata de dobândă;
- Termenul limită pentru declararea și plata impozitului aferent ultimului trimestru în cazul contribuabililor ce aplică sistemul plăților anticipate devine 25 decembrie;
- Reducerea nivelului dobânzii maxim deductibilă utilizată pentru împrumuturile în valută de la 6% la 4%;
- Cota de impozit pe dividende scade de la 16% la 5% începând cu 1 ianuarie 2017.

TITLUL III – Impozitul pe Veniturile Microîntreprinderilor

- Introducerea unei cote de impozitare redusă de 1% pentru companiile nou-înființate, pentru primele 24 de luni, condiționată de respectarea anumitor criterii cu privire la numărul de salariați, perioada de angajare și calitatea acționarilor / asociaților;
- În situația în care în cursul unui an fiscal o microîntreprindere realizează venituri mai mari de 65.000 euro sau ponderea veniturilor realizate din consultanță și management în veniturile totale este de peste 20% inclusiv, se va datora impozit pe profit, începând cu trimestrul în care s-a depășit oricare dintre aceste limite, luând în considerare veniturile și cheltuielile realizate începând cu acest trimestru, spre deosebire de vechea reglementare în care erau luate în considerare veniturile și cheltuielile realizate de la începutul anului fiscal;
- Introducerea unor clarificări conform cărora veniturile din provizioane, ajustări pentru depreciere sau pierdere de valoare, se scad din baza impozabilă a impozitului pe veniturile microîntreprinderilor doar dacă au fost tratate drept cheltuieli nedeductibile la calculul profitului impozabil;

- Introducerea unor noi categorii de venituri neimpozabile, cum ar fi despăgubirile primite în baza hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, veniturile obținute dintr-un stat străin cu care România are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri, dacă acestea au fost impozitate în statul străin etc.

TITLUL IV – Impozitul pe venit

- Adăugarea unor noi elemente de cheltuieli deductibile integral în cazul activităților independente;
- Deducerea cheltuielilor reprezentând contribuții sociale obligatorii se va efectua de organul fiscal competent la recalcularea venitului net anual/pierderii nete anuale aferent activităților independente;
- Majorarea cotei de cheltuieli forfetare la calculul venitului net din drepturile de proprietate intelectuală, inclusiv din crearea unor lucrări de artă monumentală, la 40% (în loc de 20%, respectiv 25%);
- Nu sunt impozabile la calculul impozitului pe venitul din salarii avantajele sub forma utilizării în scop personal a vehiculelor pentru care cheltuielile sunt deductibile în cota de 50%;
- Vor fi neimpozabile la calculul impozitului pe veniturile din salarii cadourile și tichetele cadou oferite de angajatori pentru toți angajații și nu doar cele oferite copiilor acestora;
- Majorarea cotei de cheltuieli forfetare utilizată la stabilirea venitului net din cedarea folosinței bunurilor, inclusiv arenda, de la 25% la 40%;
- Majorarea plafonului neimpozabil utilizat la calculul impozitului veniturilor din pensii de la 1.000 lei la 1.050 lei, cu o majorare de 50 de lei în fiecare an fiscal, până ce plafonul ajunge la 1.200 lei/lunar;
- Majorarea termenului de recuperare a pierderii fiscale de la 5 ani la 7 ani în cazul veniturilor obținute din activități independente, cedarea folosinței bunurilor și din activități agricole, silvicultură și piscicultură.

TITLUL V – Contribuții Sociale Obligatorii

- Neincluderea în baza de calcul a contribuțiilor sociale obligatorii a cadourilor și tichetelor cadou oferite cu anumite ocazii pentru toți salariații și nu doar cele oferite pentru copiii minori ai acestora;
- Includerea veniturilor din activități independente în categoria celor asupra cărora se aplică, contribuția la asigurările sociale (CAS), chiar dacă se obțin și venituri de natură salarială;
- Exceptarea de la plata CAS, printre altele, a veniturilor din salarii și asimilate salariilor realizate de persoanele fizice asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale;
- Modificarea bazei de calcul în cazul plăților anticipate cu titlu de CAS pentru persoanele fizice care realizează venituri din activități independente în sistem real, respectiv în loc de venitul declarat, aceasta va reprezenta echivalentul a 35% din câștigul salarial mediu brut în vigoare în anul pentru care se stabilesc plățile anticipate;
- Modificarea bazei lunare de calcul a CAS pentru veniturile din drepturi de proprietate intelectuală pentru care impozitul pe venit se reține la sursă, aceasta reprezentând diferența dintre venitul brut și cheltuiala determinată prin aplicarea cotei de 40% asupra venitului brut și nu poate fi mai mare decât echivalentul a de 5 ori câștigul salarial mediu brut, în vigoare în luna pentru care se datorează contribuția;
- Introducerea posibilității optării pentru cota integrală de CAS corespunzătoare condițiilor normale de muncă (26,3%) pentru contribuabilii care obțin venituri din activități independente;
- Modificarea bazei lunare de calcul a CASS în cazul veniturilor din pensii, aceasta reprezentând partea ce depășește valoarea unui punct de pensie stabilit pentru anul fiscal respectiv, față de limita anterioară de 740 de lei;
- Introducerea unor prevederi specifice cu privire la contribuțiile sociale obligatorii datorate în România de persoanele fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor și/sau din activități independente, atât în România, cât și pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, al unui stat membru al Spațiului Economic European sau al Confederației Elvețiene pentru care sunt incidente prevederile legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale.

TITLUL VI – Impozitul pe Veniturile Obținute din România de Nerezidenți și Impozitul pe Reprezentanțele Firmelor Străine Înfiițate în România

- Introducerea unor modificări în ceea ce privește categoriile veniturilor impozabile obținute din România de către nerezidenți, cum ar fi veniturile din prestarea de servicii de management sau de consultanță dacă sunt primite de la un rezident sau sunt cheltuieli ale unui sediu permanent;
- Introducerea unor prevederi potrivit cărora veniturile obținute în cazul reducerii capitalului social, potrivit legii, altele decât cele primite ca urmare a restituirii cotei-părți prin aporturi, reprezintă venituri din lichidarea unei persoane juridice;
- Reglementarea regimului fiscal cu privire la impozitul datorat de nerezidenți, membri într-o asocierie/entitate transparentă fiscal, care desfășoară activități în România;
- Reducerea cotei de impunere aplicabilă dividendelor începând cu 1 ianuarie 2017 de la 16% la 5%;
- Eliminarea veniturilor din dividende obținute de nerezidenți din categoria veniturilor supuse cotei de impozitare majorate de 50%.

TITLUL VII – Taxa pe Valoarea Adăugată

- Introducerea unor prevederi conform cărora transferurile de active în cadrul operațiunilor de divizare/fuziune nu intră în sfera de aplicare a TVA, fără a mai fi subiectul restricțiilor specifice transferurilor de active aplicabile altor operațiuni decât cele de divizare/fuziune; în plus, conform noilor reglementări, primitorul activelor trebuie să fie stabilit în România;
- Ajustarea bazei de impozitare și în cazul în care contravaloarea bunurilor livrate sau a serviciilor prestate nu se poate încasa ca urmare a punerii în aplicare a unui plan de reorganizare admis și confirmat printr-o sentință judecătorească, prin care creanța creditorului a fost modificată sau eliminată;
- Reducerea cotei standard de TVA la 20% începând cu data de 1 ianuarie 2016; începând cu 1 ianuarie 2017 aceasta se va reduce la 19%;
- Diminuarea cotei de TVA de la 9% la 5% în cazul livrării de manuale școlare, cărți, ziare și reviste, cu excepția celor destinate exclusiv sau în principal publicității, precum și pentru serviciile constând în permiterea accesului la castele, muzee, case memoriale, monumente istorice, monumente de arhitectură și arheologice, grădini zoologice și botanice, târguri, expoziții și evenimente culturale, cinematografe, dar și a evenimentelor sportive;
- Majorarea plafonului de la 380.000 lei la 450.000 lei în cazul aplicării cotei reduse de TVA de 5% pentru locuințele sociale;
- Introducerea de noi clarificări cu privire la calificarea unei construcții drept construcție nouă, respectiv în cazul persoanelor impozabile care au obligativitatea de a conduce evidența contabilă și care nu aplică metoda de evaluare bazată pe cost în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, valoarea transformării construcției se va raporta la valoarea contabilă a imobilului;
- Introducerea de noi prevederi cu privire la aplicarea pro ratei;
- Introducerea unor noi prevederi potrivit cărora, în cazul în care organul fiscal a stabilit TVA colectată furnizorilor pe perioada inspecției fiscale, dreptul de deducere al taxei poate fi exercitat în cel mult un an de la data primirii facturii de corecție de către beneficiarul operațiunilor, sub sancțiunea decăderii;
- Modificarea definiției bunurilor de capital și a regulilor de ajustare a TVA în cazul acestora, în sensul introducerii în această categorie a activelor a căror durată normală de utilizare stabilă pentru amortizarea fiscală este mai mică de 5 ani;
- Eliminarea prevederilor cu privire la răspunderea individuală și în solidar pentru plata taxei;
- Persoanele impozabile ce efectuează achiziții destinate realizării de investiții utilizate atât pentru realizarea de operații care dau drept de deducere, cât și pentru cele fără drept de deducere, vor putea deduce integral TVA pe parcursul procesului de investiție, urmând ca ulterior taxa să fie ajustată în mod corespunzător;

- În cazul în care este obligatorie ajustarea bazei impozabile, iar furnizorul de bunuri/prestatorul de servicii nu emite factura de corecție, beneficiarul trebuie să emită o autofaktură în vederea ajustării taxei deductibile, cel târziu până în cea de-a 15-a zi a lunii următoare celei în care au intervenit evenimentele respective;
- Eliminarea prevederilor potrivit cărora de la data de 1 ianuarie 2017 nu se va face plata efectivă a TVA la organele vamale de către persoanele impozabile înregistrate în scop de TVA. Astfel, TVA aferentă importurilor va fi plătită la organul vamal;
- Introducerea taxării inverse în cazul clădirilor, părților de clădire și terenurilor de orice fel, pentru a căror livrare se aplică regimul de taxare prin efectul legii sau prin opțiune, precum și a furnizărilor de telefoane mobile, dispozitive cu circuite integrate, console de jocuri, tablete de PC și laptopuri; pentru această categorie s-a limitat aplicarea taxării inverse.

TITLUL VIII – Accize și Alte Taxe Speciale

- Diminuarea nivelului accizelor începând cu anul 2017 la principalele produse energetice (benzină fără plumb, benzină cu plumb, motorină);
- Modificarea nivelului accizării începând cu anul 2016 în sensul scăderii accizei pentru produse accizabile precum bere, vinuri spumoase, băuturi fermentate spumoase, produse intermediare, alcool etilic și în sensul creșterii pentru băuturi fermentate liniștite și țigarete;
- Eliminarea din sfera de impozitare a țigărilor din producția internă, precum și eliminarea accizelor nearmonizate pentru produsele din categoria „Alte produse accizabile”, respectiv cafea, bijuterii din aur și/sau din platină, arme de vânătoare și muniția aferentă, autoturisme cu o capacitate a motorului mai mare de 3000 cc, iahturi, motoare de iahturi și alte nave și ambarcațiuni pentru agrement etc.;
- Introducerea în categoria accizelor nearmonizate a substanțelor utilizate în țigărele electronice și a produselor din tutun încălzit;
- Extinderea perioadei de valabilitate a autorizației de antrepozit fiscal de la 3 ani la 5 ani;
- Introducerea posibilității restituirii accizelor pentru orice produs accizabil reintrodus în antrepozitul fiscal;
- Eliminarea de la obligația marcării a băuturilor fermentate;
- Introducerea obligației ca ambalajele băuturilor alcoolice să conțină și informații privind producătorul.

TITLUL IX – Impozite și Taxe Locale

- Introducerea unor noi definiții prin intermediul cărora se individualizează clădirile rezidențiale, nerezidențiale și cele cu destinație mixtă;
- Introducerea de modificări la nivelul categoriilor de clădiri scutite de la plata impozitului, cum ar fi clădirile folosite ca domiciliu în proprietatea / coproprietatea persoanelor prevăzute de Decretul – lege 118/1990 etc.;
- Introducerea unor prevederi potrivit cărora consiliile locale pot hotărî să acorde scutiri sau reduceri ale impozitului/taxei pe clădiri;
- Începând cu 1 ianuarie 2016, sunt introduse noi cote de impozitare în funcție de destinația clădirilor și nu în funcție de proprietar cum este reglementarea actuală, după cum urmează:
 1. pentru clădirile rezidențiale o cotă cuprinsă între 0,08%-0,2%, asupra valorii impozabile a clădirii;
 2. pentru clădirile nerezidențiale o cotă cuprinsă între 0,2%-1,3%, asupra valorii impozabile a clădirii;
 3. în cazul clădirilor cu destinație mixtă aflate în proprietatea persoanelor fizice, impozitul se calculează prin însumarea impozitului calculat pentru suprafața folosită în scop rezidențial cu impozitul determinat pentru suprafața folosită în scop nerezidențial;

- În cazul clădirilor aflate în proprietatea unei persoane juridice pentru care nu a fost actualizată valoarea impozabilă a clădirii în ultimii 3 ani anteriori anului de referință, cota impozitului pe clădiri este 5%;
- Eliminarea prevederilor potrivit cărora, în cazul clădirilor aflate în proprietatea unei persoane juridice, la care au fost executate lucrări de reconstruire, consolidare, modernizare, modificare sau extindere, de către locatar, acesta avea obligația să comunice locatorului valoarea lucrărilor executate pentru depunerea unei noi declarații fiscale, în termen de 30 de zile de la data terminării lucrărilor respective;
- Eliminarea prevederilor referitoare la majorarea impozitului pentru persoanele fizice ce dețin mai multe clădiri în proprietate;
- Eliminarea prevederilor potrivit cărora impozitul pentru teren nu se datorează pentru terenul aferent unei clădiri, pentru suprafața de teren care este acoperită de o clădire;
- Introducerea unor modificări la nivelul terenurilor scutite de la plata impozitului;
- Introducerea unor modificări la nivelul categoriilor de mijloace de transport scutite de la plata impozitului;
- Modificarea unor prevederi cu privire la majorarea cotelor de impozitare. Astfel, autoritățile publice locale pot majora cu până la 50% cotele de impozitare față de nivelurile stabilite prin Codul fiscal, anterior fiind posibilă o majorare de până la 20%;
- Eliminarea taxei hoteliere.

TITLUL X – Impozitul pe Construcții

- Extinderea categoriei construcțiilor pentru care nu se datorează impozit, de la subgrupa 1.2.9 “Terase pe arabil, plantații pomicole și viticole” până la subgrupa 1.2 “Construcții agricole” din Catalogul privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe;
- Introducerea unei prevederi potrivit căreia impozitul pe construcții se va aplica până la data de 31 decembrie 2016.